

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 14.6.2011
COM(2011) 348 окончателен

2011/0152 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно минималните изисквания за здраве и безопасност, свързани с експозицията на работниците на рискове, дължащи се на физически агенти (електромагнитни полета) (двадесета специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 на Директива 89/391/ЕИО)

{SEC(2011) 750 окончателен}

{SEC(2011) 751 окончателен}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Целта на настоящото предложение е да се измени Директива 2004/40/ЕО¹ на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно минималните изисквания за здраве и безопасност, свързани с експозицията на работниците на рискове, дължащи се на физически агенти (електромагнитни полета).

През 2006 г. медицинската общност уведоми Комисията за безпокойството си във връзка с прилагането на посочената директива, като изтъкна, че определените в нея гранични стойности на експозиция биха ограничили прекалено много използването и развитието на магнитно-резонансната образна диагностика (MRI), която понастоящем се смята за крайно необходимо средство за диагностиката и лечението на редица болести.

Впоследствие представители на други промишлени сектори също изразиха безпокойството си във връзка с отражението на Директивата върху техните дейности.

В отговор на тези притеснения Комисията предприе редица мерки. От съображения за прозрачност тя се свърза с държавите-членки и с Европейския парламент, за да ги уведоми за мерките, които възнамерява да предприеме. В тази връзка Комисията поиска от държавите-членки да я информират за евентуалните трудности, свързани с прилагането на Директивата. Комисията започна също така проучване за оценка на действителното въздействие на разпоредбите на Директивата върху медицинските процедури, използващи MRI. Резултатите от това проучване станаха готови в началото на 2008 г.

Междувременно, с цел:

- да се даде възможност за извършването на цялостен анализ на проучванията, включително и на предприетото от Комисията проучване относно потенциалното отрицателно отражение на определените в Директивата гранични стойности на експозиция върху използването на MRI за медицински цели;

- да се вземат предвид резултатите от преразглеждането на новите препоръки на Международна комисия за защита срещу нейонизиращите лъчения (ICNIRP), както и други нови препоръки, като „критериите за хигиена на околната среда за електромагнитни полета“ на СЗО, които се основават на най-новите научни изследвания относно въздействието на електромагнитните полета върху човешкото здраве и които бяха публикувани след приемането на Директива 2004/40/ЕО; и на последно място,

- да се проведе задълбочен анализ на въздействието на разпоредбите на Директивата и да се предложат изменения, за да се гарантират както високо равнище на защита на

¹ ОВ L 184, 24.5.2004 г., стр. 23.

здравето и безопасността на работниците, така и продължаване и развитие на медицинските и промишлените дейности, използващи електромагнитни полета,

крайният срок за транспониране бе променен от 30 април 2008 г. на 30 април 2012 г. с Директива 2008/46/ЕО² на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за изменение на Директива 2004/40/ЕО относно минималните изисквания за здраве и безопасност, свързани с експозицията на работниците на рискове, дължащи се на физически агенти (електромагнитни полета).

Международната комисия за защита срещу нейонизиращите лъчения (ICNIRP) вече приключи преразглеждането на основните насоки по отношение на статичните магнитни полета и на променливите във времето нискочестотни полета, на които се основаваше част от Директивата. Изготвени бяха нови препоръки — съответно през 2009 г. и 2010 г. В повечето случаи референтните нива и основните ограничения са завишени в сравнение с предходните препоръки.

• **Общ контекст**

Директива 2004/40/ЕО е 18-тата специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. за въвеждането на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място. Тя е свързана с краткосрочните вредни последици за здравето на работниците, изложени на електромагнитни полета по време на работа.

Разпоредбите на Директивата се явяват „минимални изисквания“, като всяка държава-членка може да предвиди по-строги разпоредби.

Директивата определя гранични стойности на експозиция на променящи се във времето електрически, магнитни и електромагнитни полета с честоти от 0 до 300 GHz³. Нито един работник не може да бъде изложен на стойности на полета, надхвърлящи тези граници, които се основават на въздействието върху здравето и на съображения от биологично естество.

В Директивата се определят също така стойности за предприемане на действие и ориентировъчни стойности за променливите във времето полета и за статичните полета. Тези стойности са пряко измерими и определят праговете, над които работодателите трябва да предприемат едно или няколко от действията, предвидени в Директивата. Спазването на посочените стойности за предприемане на действие ще гарантира спазване на съответните гранични стойности на експозиция.

Наложените от Директивата гранични стойности са били определени въз основа на направените през 1998 г. препоръки от страна на ICNIRP — орган, международно признат като най-компетентният в областта на оценката на въздействието върху здравето на този вид лъчения. ICNIRP работи в тясно сътрудничество с всички международни организации, имащи отношение към проблема, като Световната здравна организация (СЗО), Международната организация на труда (МОТ), Международната асоциация по радиационна защита (IRPA), Международната организация по

² ОВ L 114, 26.4.2008 г., стр. 88.

³ 300 GHz: честота от 300 милиарда херца или цикъла в секунда. „Херц“ (съкращение Hz) е международната единица за честота.

стандартизация (ISO), Европейския комитет за електротехническа стандартизация (CENELEC), Международната електротехническа комисия (IEC), Международната комисия по осветление (CIE), Института на електро- и електронните инженери (IEEE) и др.

Директивата се основава на превантивния подход, който вече е набелязан в по-общии линии в рамкова директива 89/391/ЕИО:

- защита на всички работници, независимо от сектора на дейност, така че работниците, изложени на едни и същи рискове, да имат право на едно и също равнище на защита;
- задължение за работодателите да определят и оценяват рисковете;
- отстраняване или, когато това е невъзможно, свеждане до минимум на идентифицираните рискове;
- специфична информация, обучение и консултация със засегнатите работници;
- подходящо медицинско наблюдение.

Директивата се прилага за всички сектори на дейност без изключение и в случай че не бъдат взети по-нататъшни мерки, трябва да бъде транспонирана в националните законодателства не по-късно от 30 април 2012 г.

По време на обсъжданията, предхождали приемането ѝ, както в Съвета, така и в Европейския парламент бе подробно обсъдена магнитно-резонансната образна диагностика за медицински цели, която се явява по-особен случай. Национални експерти от институции като *National Radiation Protection Board* (NRPB, Обединено кралство), *Institut national de recherche et de sécurité* (INRS, Франция), *Finnish Institute of Occupational Health* (FIOH, Финландия) и *Bundesamt für Strahlenschutz* (BfS, Германия) предоставиха техническа помощ по време на преговорите в Съвета. Председателството на Съвета се допита на няколко пъти до становището на ICNIRP.

Поради отсъствието на доказателства за наличието на нежелани последици, Европейският парламент и Съветът приеха директивата, като внесоха някои изменения в първоначално предложените от Комисията стойности, а именно да не се определя гранична стойност на експозиция за статичните магнитни полета, които са съществена съставна част от MRI, защото тази стойност бе в процес на преразглеждане в светлината на най-новите научни данни, публикувани в момента на приемането на директивата.

В настоящото предложение се запазват редица важни принципи и разпоредби, залегнали в Директивата, сред които:

- обхващане на всички сфери на дейност;
- гранични стойности на експозиция и стойности за предприемане на действие за електромагнитните полета в честотния обхват от 100 kHz до 300 GHz;
- разпоредби, които имат за цел да се избягват или намаляват рисковете;

- информиране и обучение на работниците;
- консултации и участие на работниците;
- санкции;
- медицинско наблюдение.

Най-важните промени, които се въвеждат с предложението във връзка с най-новите научни данни в тази област, са следните:

- по-ясни определения, по-специално за вредните последици за здравето (член 2 от Директива 2004/40/ЕО);
- включване на преразгледана система за гранични и референтни стойности, които се различават от сегашните гранични стойности и стойности за предприемане на действие за обхвата от 0 до 100 kHz (това ще засегне членове 2 и 3 от Директива 2004/40/ЕО, както и нейното приложение);
- въвеждане на показатели, които да улеснят измерванията и изчисляванията (член 3, параграф 3), както и да предоставят насоки за отчитане на неопределеностите на измерването. Разпоредбите относно безопасността на продуктите, въведени с Директиви 1999/5/ЕО и 2006/95/ЕО, гарантират, че населението, в това число работниците, не са изложени на нива, които надвишават нивата, установени в Препоръка 1999/519/ЕО, при условие че продуктите се използват по предназначение. Като се има предвид, че нивата, определени за населението, са по-ниски от нивата, установени за работниците, като включват и защита срещу дългосрочните последици, спазването на посочените директиви осигурява достатъчна защита в подобни ситуации съгласно настоящата директива;
- въвеждане на някои насоки, които да гарантират опростени, но по-ефективни оценки на рисковете (член 4), с цел да се улесни работата по оценяване, както и да се ограничи тежестта за МСП;
- въвеждане на ограничена, но подходяща гъвкавост, като бъде предложена контролирана рамка за предоставяне на ограничени дерогации на промишлеността;
- включване на обосновка за медицинското наблюдение (член 8);
- отделяне на специално внимание на специфичния случай на медицинските приложения, използващи магнитен резонанс, и на свързаните с тях дейности; както и
- осигуряване на допълващи мерки с незадължителен характер, като незадължително практическо ръководство.

- **Съгласуваност с други политики и цели на Европейския съюз**

Настоящото предложение е съвместимо с целите на другите политики на Европейския съюз и по-специално с политиките за подобряване на регулаторната рамка с цел да се осигури законодателен корпус от ясно, разбираемо, актуализирано и лесно достъпно вторично законодателство на ЕС, което е в интерес на гражданите и на икономическите оператори. То ще позволи също така да се актуализират разпоредбите на сегашната

директивата в светлината на най-новите научни данни, отнасящи се до въздействието на електромагнитните лъчения върху здравето, които все още не бяха на разположение в момента на приемането на Директива 2004/40/ЕО. Освен това предложението е изготвено така, че да е съвместимо със законодателството в съответната област, което защитава ползвателите на продукти, излъчващи електромагнитни полета, в смисъл, че то не изисква електромагнитните полета от подобни продукти да бъдат повторно оценявани съгласно настоящата директива, а съдържа презумпцията, че те са под нивата, установени за населението в Препоръка 1999/519/ЕИО на Съвета.

2. КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Консултация със заинтересованите страни

- консултация с Консултативния комитет за безопасност и здраве на работното място в съответствие с Решението на Съвета от 22 юли 2003 г. за създаване на Консултативен комитет за безопасност и здраве на работното място. Комитетът беше приканен да излезе със становище до края на месец март 2011 г.;

- консултация с научни експерти в тази област и с Международната комисия за защита срещу нейонизиращите лъчения по време на двустранни срещи със службите на Комисията;

- консултация със социалните партньори в съответствие с член 154, параграфи 2 и 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Първата консултация (член 154, параграф 2 от ДФЕС) бе проведена между 1 юли и 10 септември 2009 г. Вторият етап на консултацията (по силата на член 154, параграф 3) се проведе между 20 май и 5 юли 2010 г. и бе проведен независимо от оценката на въздействието.

Резултатите от тези консултации могат да бъдат обобщени, както следва:

- Като цяло както синдикатите, така и работодателите са съгласни, че е налице обоснована нужда от нова директива, за да бъдат защитени работниците от рискове за здравето, дължащи се на експозицията на електромагнитни полета. Някои представители на работодателите обаче (МСП и някои национални организации) предпочитат инструменти с незадължителен характер вместо директива.
- Общопризнат факт е, че определените в сегашната директива гранични стойности са прекалено ниски и се основават на твърде консервативни допускания. Ако работодателите обаче са за едно своеобразно „разхлабване“ на мерките по отношение на граничните стойности, представителите на работниците настояват дългосрочните последици за здравето да бъдат включени в бъдещата директива.
- Изключването на някои категории работници от обхвата на Директивата не се одобрява от работодателите в промишления сектор (с изключение на производителите на оборудване за MRI). Същевременно разрешаването в конкретни отрасли (напр. здравеопазването) на дерогации от граничните стойности на експозиция създава някои проблеми за промишления сектор.

- Социалните партньори потвърждават, че нито една категория работници не бива да бъде изключена от ползите, които би предоставил един нов правен инструмент, при условие че този нов инструмент е достатъчно гъвкав и позволява дейностите да бъдат продължени.
- Докато работодателите обаче горещо подкрепят идеята за гъвкав подход, който предполага и изключения, организациите на работниците се боят, че гъвкавостта може да намали защитата на работниците, освен ако не бъде въведен строг контрол.
- Идеята за адаптиране на граничните стойности на експозиция, определени в сегашната директива, се приема както от организациите на работодателите, така и от тези на работниците, наред с въвеждането на зонирание, което да позволи прилагането на по-опростени оценки на рисковете при ситуации, които пораждаат по-малко проблеми. Постигнато е съгласие и относно това, колко важно е осигуряването на оперативни насоки.
- Синдикалните организации приветстват идеята медицинските прегледи след свръхизлагане над граничните стойности да станат част от стандартния подход. Организациите на работодателите и представителите на медицинската общност изказаха съмнения доколко това е обосновано да се прави за нискочестотния обхват, при който може да бъде трудно да се определят последиците.
- Дерогациите от граничните стойности за медицинския сектор, които целят да се улесни лечението с MRI, се приемат със скептицизъм от останалите сектори, а синдикатите препоръчват включването на клауза за изтичане на срока на действие, за да се избегне обезсмислянето на целящото защита законодателство.

- **Събиране и използване на експертни мнения**

Комисията се консултира с международно признати научни експерти във връзка с въздействието на електромагнитните лъчения върху здравето. Тя също така започна споменатото по-горе проучване, за да може да определи нивата на експозиция за медицинския персонал, както и отражението им върху процедурите, използвани при MRI за медицински цели.

- **Оценка на въздействието**

След обсъждания и консултации със заинтересованите страни бяха набелязани следните варианти:

Вариант А: „Не се предприемат никакви мерки“

На практика това означава, че до 30 април 2012 г. Директива 2004/40/ЕО трябва да бъде транспонирана в националните законодателства на всички държави-членки.

Вариант Б: „Нова директива с преразгледани граници на експозиция“

Директива 2004/40/ЕО се заменя с нова директива с променени гранични стойности на експозиция, които са завишени в сравнение с предходните, но отговарят на научните заключения.

Вариант В1: „Нова директива с преразгледани граници на експозиция и частични изключения“

Директива 2004/40/ЕО се заменя с нова директива с променени гранични стойности на експозиция, които са завишени в сравнение с предходните, но отговарят на научните заключения (като при вариант Б). Освен това се предвиждат условни изключения за магнитно-резонансната образна диагностика (MRI), която обаче ще продължи да е предмет на общите изисквания за управление на рисковете, свързани с електромагнитните полета, и ще бъде включена в новата директива.

Вариант В2: „Нова директива с преразгледани граници на експозиция и пълно изключение за MRI“

Директива 2004/40/ЕО се заменя с нова директива с променени гранични стойности на експозиция, които са завишени в сравнение с предходните, но отговарят на научните заключения (като при вариант Б). MRI за медицински цели ще бъде напълно освободена от всички изисквания на директивата относно електромагнитните полета.

Вариант Г1: „Замяна на директивата с препоръка“

Директива 2004/40/ЕО се заменя с препоръки с незадължителен характер относно експозицията на електромагнитни полета при работа, като те се основават на най-новите международни препоръки. По форма препоръките ще приличат на Препоръката на Съвета относно експозицията на населението на електромагнитни полета (1999/519/ЕИО).

Вариант Г2: „Доброволни споразумения между социалните партньори“

Директива 2004/40/ЕО се заменя с доброволни споразумения между социалните партньори на европейско или секторно равнище в съответствие с член 154, параграф 4 от ДФЕС.

Вариант Д: „Никакъв законодателен акт на ЕС“

Директива 2004/40/ЕО се отменя, докато Директива 89/391/ЕИО (рамкова директива) и съществуващите национални нормативни разпоредби в тази област остават в сила. Поради липсата на национални законодателни разпоредби в някои държави-членки ще бъде допусната нерегламентирана експозиция на електромагнитни полета при работа. Така например може да се предположи, че при този вариант държавите, които вече са въвели (частично) директивата относно електромагнитните полета, няма да отменят националното законодателство в тази област.

Това са вариантите, които заинтересованите страни счетоха за уместни. Сред другите възможни варианти, които не бяха подробно анализирани, са: приемане на подход, ориентиран в по-голяма степен към секторно разделение, ограничаване на законодателния акт до предоставяне на безопасно оборудване или съсредоточаване само върху инструменти на политиката с незадължителен характер, като информационни кампании и документи с насоки.

Настоящото предложение съответства на вариант В1. Този вариант е приемлив и за повечето от заинтересованите страни. Разходите за привеждане в съответствие са по-високи, отколкото при вариант Д, но по-ниски, отколкото при вариант А, при който бихме се оказали, считано от 1 май 2012 г., в случай че Директива 2004/40/ЕО остане в сила.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Обобщение на предлаганите мерки**

С предложението се изменят съответните членове и приложения на Директива 2004/40/ЕО, за да бъдат постигнати целите, посочени в точка 1 по-горе. Вместо да се изготвя дълъг списък със сложни изменения на Директива 2004/40/ЕО, настоящата директива отменя и заменя посочената директива, за да се получи ясен, несложен и точен текст, който е достъпен и лесно разбираем за населението и икономическите оператори

- **Правно основание**

Член 153, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

- **Принцип на субсидиарност**

Принципът на субсидиарност се прилага доколкото предложението засяга област, а именно защитата на здравето и безопасността на работниците на работното място, която не попада в изключителните правомощия на Съюза.

Целите на предложението не могат да бъдат реализирани напълно от държавите-членки, тъй като разпоредбите на директивите не могат бъдат изменени или отменени на национално равнище.

Целите на предложението могат да бъдат постигнати единствено чрез действие от страна на Съюза, тъй като настоящото предложение изменя правен акт на ЕС, който понастоящем е в сила, а това не би могло да бъде осъществено от самите държавите-членки.

Принципът на субсидиарност е спазен, доколкото предложението изменя вече съществуващи законодателни разпоредби на Съюза.

- **Принцип на пропорционалност**

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност поради следната причина:

То цели да гарантира защитата на работниците, изложени на електромагнитни полета, като в същото време намалява тежестта върху работодателите в сравнение със ситуацията при Директива 2004/40/ЕО.

- **Избор на инструменти**

Предлаган инструмент: директива.

Други инструменти не биха били подходящи. Тъй като целта е да бъде изменена директива, единственият начин за това е да се приеме друга директива.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма да се отрази върху бюджета на Съюза, с изключение на заседанията на предложените комитети. Бюджетните кредити ще бъдат заделени от съществуващите бюджетни редове, както се прави обикновено за функционирането на Консултативния комитет за безопасност и здраве на работното място (бюджетен ред за административни разходи PROGRESS) и за поканата на експерти (общ ред).

5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

- **Опростяване**

С предложението се постига опростяване на законодателната рамка, като се въвеждат необходимите пропорционалност и гъвкавост.

- **Отмяна на съществуващо законодателство**

Приемането на предложението ще доведе до отмяна на Директива 2004/40/ЕО.

- **Европейско икономическо пространство**

Този проект на законодателен акт засяга област, попадаща в обхвата на Споразумението за ЕИП, и следователно обхватът му трябва да бъде разширен, така че да обхваща Европейското икономическо пространство.

- **Подробно разясняване на предложението по глави или по членове**

С настоящото предложение се изменят някои членове и приложения на Директива 2004/40/ЕО.

Член 1 от предложението е почти непроменен в сравнение с Директива 2004/40/ЕО и се отнася до целта и приложното поле на предложението. В ново изречение в параграф 2 се споменава изрично за съществуването на преки и непреки последици, дължащи се на експозицията на електромагнитни полета. Директивата обхваща и двата вида последици.

В член 2 се дават определения на „електромагнитни полета“, „гранични стойности на експозиция“ и „стойности за предприемане на действие“, както и в Директива 2004/40/ЕО. От съображения за яснота в новия член се съдържат определения и за въведените с предложението „ориентировъчни стойности“, както и за „вредни последици за здравето“ и „вредни последици за безопасността“.

Член 3

Както и в Директива 2004/40/ЕО този член се отнася до граничните стойности на експозиция и стойностите за предприемане на действие. В параграф 1 обаче се описва накратко ролята на новите ориентировъчни стойности и на новите стойности за

предприемане на действие, за да бъде постигната исканата от заинтересованите страни пропорционалност. Това важи за честотния обхват от 0 Hz до 100 kHz. За честотния обхват от 100 kHz до 300GHz равнищата остават същите като в Директива 2004/40/ЕО, тъй като от 1998 г. насам не са публикувани нови препоръки.

Параграф 3 е подобен на съответния параграф от Директива 2004/40/ЕО, но е адаптиран, за да може обстояните измервания да бъдат ограничени до онези случаи, където те наистина са необходими. Това на практика ще улесни провеждането на оценка на рисковете на повечето от работните места.

Параграф 4 е нов и предоставя освобождаване от граничните стойности на експозиция за сектора на магнитно-резонансната образна диагностика за медицински цели и свързаните с нея дейности, които ще продължат да бъдат предмет на всички останали задължения.

Параграф 5 е нов и дава на военните правото да прилагат система за защита, която е адаптирана към техните специфични условия на работа (напр. радарите). Искането за това бе отправено от НАТО, защото използва система за защита, основаваща се на предложени от IEEE препоръки. Посочената система може да се разглежда като еквивалентна на посочената в настоящото предложение система.

Параграф 6 е нов и предвижда предоставянето на временни дерогации при контролирани условия в случаите, когато има вероятност граничните стойности на експозиция да бъдат превишени.

Член 4 се отнася до определянето на експозицията и оценката на рисковете, както е и в Директива 2004/40/ЕО.

Параграфи 1—3 и параграф 6 не се променят. Параграф 4 е леко променен, за да съответства на целта за повече гъвкавост и пропорционалност.

Параграф 5 остава непроменен, с изключение на буква в), в която се дава по-точно определение на групите, изложени на особен риск. Също така границата, определена в буква г), подточка (ii) по отношение на опасността от попадане на феромагнитни предмети в статични магнитни полета, бе повишена от 3 на 30 mT, в съответствие с настоящите актуални научни данни.

Член 5 „Разпоредби, които имат за цел да се избягват или намаляват рисковете“ остава непроменен по същество. Направени са само незначителни промени, за да се осигури последователност.

Член 6 „Информирание и обучение на работниците“ е само леко променен, за да се осигури последователност.

Същото важи и за член 7 „Консултации и участие на работниците“.

Член 8 „Наблюдение на здравето“ бе изменен, за да се въведе разграничение между експозиция в обхвата на ниските честоти (от 0 Hz до 100 kHz) и експозиция в обхвата на високите честоти. Промяната взема предвид факта, потвърден и от медицински специалисти, че последиците, предизвикани от нискочестотни полета, не могат да бъдат наблюдавани, след като работникът е напуснал зоната на нежеланата експозиция.

Поради това увреждането на здравето, дължащо се на такава експозиция, не може да бъде определено посредством медицински преглед.

Член 9 „Санкции“ остава непроменен спрямо Директива 2004/40/ЕО. Този член бе въведен от ЕП по време на обсъжданията, които предхождаха приемането на Директива 2004/40/ЕО.

Член 10 „Технически изменения“. В сравнение със същия член от Директива 2004/40/ЕО бяха направени значителни промени. Първият параграф, в който се съдържа позоваване на законодателната процедура, определена в член 153, параграф 2 във връзка с приемането на промени на граничните стойности на експозиция, бе заличен, тъй като самото предложение се основава на член 153, параграф 2 от Договора и не е необходимо отново да се прави позоваване на този член в постановителната част. Европейският парламент и Съветът не предоставят на Комисията правомощия за промяна на граничните стойности на експозиция. Поради това този вид промени няма да се въвеждат с делегирани актове на Комисията, а с изменения на Директивата в съответствие с процедурата, определена в член 153, параграф 2 от ДФЕС. Въпреки това действителните пряко измерими референтни нива, а именно ориентировъчните стойности и стойностите за предприемане на действие, се считат за изменения от строго техническо естество в предложението и поради това са посочени в нова буква в), която е добавена в член 10, параграф 2, първа алинея. Това ще улесни внасянето на подходящи и навременни промени, в случай че научните познания и подобрените методи за моделиране оправдават опростявания или адаптирания в тази област. В светлината на новите правила за комитология, въведени с Договора от Лисабон, чисто техническите изменения на приложенията, посочени в член 10, са мерки от общ характер, предназначени за изменението на несъществени елементи от Директивата. Поради това те попадат в обхвата на „делегираните актове“ по смисъла на член 290 от ДФЕС, като за приемането на тези технически изменения следва да се използва процедурата, определена в посочения член (относно делегирането на правомощия). Вследствие на това предоставеното на Комисията правомощие да използва тази процедура е включено в настоящия член 10, заедно с възможността да прибегва до процедурата по спешност, посочена в член 10, втора алинея.

Член 11 Предишната процедура по комитология, посочена в Директива 2004/40/ЕО, бе заменена от новите правила относно делегирането на правомощия, въведени с Договора от Лисабон. Поради това в този член се посочва официалната процедура съгласно член 290 от ДФЕС относно упражняването на правомощията, предоставени на Комисията, да приема делегирани актове, предназначени да изменят Директивата посредством чисто технически изменения на приложенията ѝ.

Предишният член 12 от Директива 2004/40/ЕО — „Доклади“, е заличен, защото беше отменен с член 3, параграф 20 от Директива 2007/30/ЕО. Разпоредбите относно докладите за прилагане на всяка една специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО сега се съдържат в член 17а от Директива 89/391/ЕИО.

В член 12 „Процедура по спешност“ се посочват правилата относно прилагането на процедурата по спешност в рамките на правомощието, предоставено на Комисията за приемане на делегирани актове. Възможността да се използва процедурата по спешност се допуска в областта на защитата на здравето и безопасността в съответствие с *междунституционалното общо тълкуване на делегираните актове*. Тази възможност

вече беше предвидена в старата Директива 2004/40/ЕО относно електромагнитните полета. Тя ще се използва само в изключителни случаи, когато сериозни съображения за спешност налагат това, като например възможни непосредствени рискове за здравето и безопасността на работниците, дължащи се на експозицията на работниците на електромагнитни полета.

Член 13 е нов и се отнася до необходимостта да бъде изготвено практическо ръководство, което да улесни прилагането на Директивата. Тази практика вече е залегнала в други директиви, по-специално в последната Директива 2006/25/ЕО относно физическите агенти (изкуствени оптични лъчения).

Членове 14, 15, 16 и 17 съдържат разпоредби относно докладването, транспонирането, отмяната на Директива 2004/40/ЕО и влизането в сила.

Приложение I въвежда определен брой физически величини, които не са включени в основния текст (член 2). Този вариант се смята за по-удачен, защото осигурява по-добра последователност в текста на предложението.

Приложение II е важна част от предложението, защото в него се изброяват всички елементи, които се изискват, за да се гарантират по-голяма гъвкавост и пропорционалност в честотния обхват от 0 Hz до 100 kHz. С това приложение се въвежда на практика системата за зонирание, подкрепена от по-голяма част от заинтересованите страни, както и мерките за улесняване на процедурите за оценяване на рисковете винаги, когато това е възможно.

Приложение III обхваща горната част на честотния спектър. Поради липсата на нови международни препоръки в тази област през последните години, направените промени се свеждат до по-различно представяне на информацията и до няколко елемента, които да улеснят работата на работодателите.

Приложение IV е посветено на магнитния резонанс за медицински цели (MR). Целта му е да се гарантира гладко и хармонизирано прилагане на подходящи качествени мерки за защита в контролирана работна среда.

Приложение V включва списък на законодателните актове, с които се изменя Директива 2004/40/ЕО (упомената в член 15), както и таблица на съответствието между разпоредбите на изменената Директива 2004/40/ЕО и настоящото предложение.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно минималните изисквания за здраве и безопасност, свързани с експозицията на работниците на рискове, дължащи се на физически агенти (електромагнитни полета) (двадесета специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 на Директива 89/391/ЕИО)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 153, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁴,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите⁵,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Съгласно Договора Съветът може да приема посредством директиви минимални изисквания за насърчаване на подобрения, по-специално на работната среда, за да се гарантира по-добро равнище на опазване на здравето и безопасността на работниците. С тези директиви се избягва налагането на административни, финансови и правни ограничения, които биха възпрепятствали създаването и развитието на малки и средни предприятия.
- (2) В член 31, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз се предвижда, че „Всеки работник има право на условия на труд, които опазват неговото здраве и сигурност и зачитат достойнството му“.
- (3) След влизането в сила на Директива 2004/40/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно минималните изисквания за здраве и безопасност, свързани с експозицията на работниците на рискове, дължащи се на физически агенти (електромагнитни полета)⁶, заинтересованите страни, и по-специално медицинската общност, изразиха сериозна загриженост във връзка с

⁴ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁵ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁶ ОВ L 184, 24.5.2004 г., стр. 1.

евентуалното отражение на прилагането на посочената директива върху използването на медицински процедури, базиращи се на медицинската образна диагностика. Загриженост бе изразена и във връзка с отражението на директивата върху някои промишлени дейности.

- (4) Комисията разгледа внимателно доводите, изтъкнати от заинтересованите страни, и след серия от консултации реши да преразгледа изцяло някои разпоредби на Директива 2004/40/ЕО въз основа на новите научни данни, предоставени от международно признати експерти.
- (5) Директива 2004/40/ЕО беше изменена с Директива 2008/46/ЕО от 23 април 2008 г.⁷, в резултат на което крайният срок за транспониране на Директива 2004/40/ЕО бе отложен с четири години. Това отлагане трябваше да позволи на Комисията да представи ново предложение, а на Европейския парламент и на Съвета — да приемат нова директива, основаваща се на по-нови и надеждни данни.
- (6) Директива 2004/40/ЕО следва да бъде отменена и да бъдат въведени по-подходящи и по-пропорционални мерки за защита на работниците от рисковете, свързани с електромагнитните полета. Настоящата директива не се отнася обаче до дългосрочните последици, включително възможно канцерогенно въздействие, които биха могли да се получат поради експозиция на променливи във времето електрически, магнитни и електромагнитни полета, за които понастоящем не съществуват окончателни научни данни, които да позволяват да се установи причинна връзка. Настоящите мерки следва да имат за цел не само да гарантират здравето и безопасността на всеки отделен работник, но също и да създадат за всички работници в Съюза минимално равнище на защита, като същевременно намалят евентуалното нарушаване на конкуренцията.
- (7) Настоящата директива установява минимални изисквания, като по този начин се предоставя възможност на държавите-членки да запазят или да приемат по-благоприятни разпоредби за защита на работниците, например, като определят за електромагнитните полета по-ниски ориентировъчни стойности и стойности за предприемане на действие или гранични стойности на експозиция. Прилагането на настоящата директива обаче не може да служи като основание за отстъпление от постигнатото в това отношение във всяка държава-членка.
- (8) Системата за защита срещу електромагнитни полета следва да се ограничи до това, да определи без излишни подробности целите, които трябва да бъдат постигнати, принципите, които трябва да се спазват, и основните стойности, които трябва да се прилагат, за да може държавите-членки да прилагат минималните изисквания по еднакъв начин.
- (9) За защитата на работниците, изложени на електромагнитни полета, се изисква провеждането на ефикасна и ефективна оценка на рисковете. Това задължение обаче следва да е съобразено със ситуацията на работното място. Поради това е целесъобразно да се определи система за защита, която степенува нивото на рисковете по несложен и лесно разбираем начин. Следователно позоваването на

⁷ ОВ L 114, 26.4.2008 г., стр. 88—89.

определен брой показатели и стандартни ситуации може да помогне на работодателите да се справят със задълженията си.

- (10) Нежеланите последици за човешкото тяло зависят от честотата на електромагнитните полета или от лъченията, на които то е изложено — от 0 Hz до 100 kHz и над 100 kHz, поради което е необходимо да бъдат предвидени две различни системи за ограничаване на експозицията, за да бъдат защитени работниците, изложени на електромагнитни полета.
- (11) Нивото на експозиция на електромагнитни полета може да бъде намалено успешно чрез въвеждането на превантивни мерки още на етапа на проектирането на работните места, както и като бъде дадено предимство при избора на оборудване, процеси и методи на работа на ограничаването на рисковете при източника. По този начин разпоредбите относно оборудването и методите на работа допринасят за защитата на работниците, които ги използват. Необходимо е обаче да се избегне дублирането на оценки, когато работното оборудване отговаря на изискванията на законодателството на ЕС в областта на продуктите, което определя по-строги равнища на безопасност, отколкото предвидените в настоящата директива, и по-специално Директиви 1999/5/ЕО и 2006/95/ЕО. В много от случаите това позволява по-лесно оценяване.
- (12) Важно е работодателите да се адаптират към техническия прогрес и към научните познания по отношение на рисковете, свързани с експозицията на електромагнитни полета, с оглед подобряването на безопасността и опазването на здравето на работниците.
- (13) Тъй като настоящата директива е специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място⁸, последната се прилага по отношение на експозицията на работниците на електромагнитни полета, без това да засяга прилагането на по-строгите или по-специфични разпоредби, съдържащи се в настоящата директива.
- (14) Правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз следва да се делегира на Комисията, за да бъде тя оправомощена да прави чисто технически изменения на приложенията към настоящата директива в съответствие с приемането на директиви в областта на техническата хармонизация и стандартизацията и в резултат на техническия прогрес, промените в най-съществените хармонизирани европейски стандарти или спецификации и новите научни открития относно електромагнитните полета, както и да адаптира ориентировъчните стойности и стойностите за предприемане на действие и съответните списъци на дейности, работни места и видове оборудване. От особено значение е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе необходимите консултации, включително на експертно равнище. При подготвянето и съставянето на делегирани актове Комисията следва да осигури едновременното, своевременно

⁸ ОВ L 183, 29.6.1989 г., стр. 1.

и подходящо предаване на съответните документи на Европейския парламент и на Съвета.

- (15) В изключителни случаи, когато сериозни съображения за спешност налагат това, като например възможни непосредствени рискове за здравето и безопасността на работниците, дължащи се на експозицията им на електромагнитни полета, следва да бъде предоставена възможност да се приложи процедурата по спешност за делегираните актове, приемани от Комисията.
- (16) Разполагането със система, която включва гранични стойности на експозиция, ориентировъчни стойности и стойности за предприемане на действие, когато е приложимо, следва да се разглежда като средство за по-лесно осигуряване на високо равнище на защита срещу доказаните вредни за здравето последици, които могат да се дължат на експозицията на електромагнитни полета. Подобна система обаче може да е в конфликт с някои специфични условия при определени дейности, като медицинските процедури, използващи магнитен резонанс, или военните операции, при които се изисква оперативна съвместимост и при които вече са въведени международно приети стандарти, които осигуряват еднаква степен на защита на работниците, изложени на специфични ситуации на експозиция. Поради това е необходимо посочените специфични условия да бъдат взети предвид.
- (17) Необходимо е системата, гарантираща високо равнище на защита по отношение на вредните за здравето последици, които могат да се дължат на експозицията на електромагнитни полета, да отчита специфичните групи работници и да предотвратява проблемите, породени от смущаване на медицински изделия, като метални протези, сърдечни пейсмейкъри, дефибрилатори, ушни и други импланти, както и въздействието върху тяхното функциониране. Смущаване най-вече на сърдечни пейсмейкъри може да се получи и на нива, по-ниски от ориентировъчните стойности и стойностите за предприемане на действие, и следователно би трябвало да доведат до приемането на подходящи предпазни и защитни мерки,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Цел и приложно поле

1. Настоящата директива, която е двадесетата специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО, определя минималните изисквания за защита на работниците срещу рисковете за тяхното здраве и безопасност, които се дължат или могат да се дължат на експозиция на електромагнитни полета (от 0 Hz до 300 GHz) по време на работа.
2. Настоящата директива се отнася до преките рисковете за здравето и безопасността на работниците, които водят до последици за човешкото тяло, признати за вредни в краткосрочен план, причинени от индуцирани електрически или магнитни

полета, от поглъщането на енергия, както и от допирни електрически токове. Тя обхваща също така непреките последици за здравето и безопасността.

3. Настоящата директива не се отнася до дългосрочните последици.

4. Настоящата директива не се отнася до рисковете, произтичащи от контакта с проводници под напрежение.

5. Директива 89/391/ЕИО се прилага изцяло по отношение на всички области, посочени в параграф 1, без да се засягат по-строгите и/или по-специални разпоредби, включени в настоящата директива.

Член 2 **Определения**

1. За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

а) „електромагнитни полета“: статични електрически полета, статични магнитни полета и променливи във времето електрически, магнитни и електромагнитни полета с честоти до 300 GHz;

б) „вредни последици за здравето“: биологични ефекти, които вредят на умственото, физическото и/или общото благосъстояние на изложените работници. В настоящата директива се разглеждат само краткосрочните последици;

в) „вредни последици за безопасността“: последици, които предизвикват временно дразнение или засягат когнитивните способности или други мозъчни или мускулни функции, като по този начин могат да се отразят на способността на даден работник да работи в пълна безопасност;

в) „пряка последица“: последица за човешкото тяло, пряко предизвикана от наличието на силно магнитно или електрическо поле, като например стимулиране на мускулите, нервите или сетивните органи, загряване на тъканите, световъртеж или главоболие;

г) „непряка последица“: въздействие върху даден предмет, предизвикано от наличието на силно електрическо или магнитно поле, което може да предизвика появата на опасност за здравето или безопасността, като например допирни електрически токове, феромагнитни летящи предмети или взаимни смущения с активни имплантируеми медицински изделия;

д) „гранични стойности на експозиция“: границите на експозиция на електромагнитните полета, определени въз основа на известните последици за здравето и на съображения от биологично естество. Спазването на граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето ще гарантира, че работниците, изложени на електромагнитни полета, са защитени срещу всички известни вредни за здравето последици. Спазването на граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за безопасността ще гарантира, че работниците, изложени на електромагнитни полета, са защитени срещу всички известни вредни за здравето и за безопасността последици.

е) „ориентировъчна стойност“ и „стойност за предприемане на действие“: пряко измерими и честотно зависими параметри, чиято величина се определя като интензитет на електрическото поле (E), интензитет на магнитното поле (H), магнитна индукция (B) и плътност на мощността (S), и при достигането на които трябва да се вземат една или повече от мерките, предвидени в настоящата директива.

2. „Ориентировъчната стойност“, посочена в параграф 1, буква е), съответства на ниво на поле, при което не следва да се наблюдават вредни за здравето последици при нормални условия на работа и при лица, които не принадлежат към група, изложена на особен риск. Следователно обхватът на процедурата за оценяване на рисковете може да бъде сведен до минимум. Спазването на ориентировъчната стойност ще гарантира спазването на съответните гранични стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето и безопасността.

„Стойността за предприемане на действие“, посочена в параграф 1, буква е), съответства на максималното пряко измеримо поле, за което се гарантира автоматично спазване на граничната стойност на експозиция. Ниво на експозиция между „ориентировъчната стойност“ и „стойността за предприемане на действие“ налага по-задълбочени оценки и превантивни мерки. Спазването на стойността за предприемане на действие ще гарантира спазването на съответните гранични стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето.

Член 3

Гранични стойности на експозиция, ориентировъчни стойности и стойности за предприемане на действие

1. Граничните стойности на експозиция, а така също и ориентировъчните стойности и стойностите за предприемане на действие — както за електрическите, така и за магнитните полета в честотния обхват от 0 до 100 kHz — са определени в приложение II.

При нива на експозиция, които надвишават стойността за предприемане на действие, подходящи проверки трябва да докажат, че нивото на експозиция не надхвърля съответната гранична стойност на експозиция по отношение на последиците за здравето. При нива на експозиция, които надвишават ориентировъчната стойност, подходящи проверки трябва да докажат, че експозицията не надхвърля съответните гранични стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето и за безопасността или че нивото на експозиция е под стойността за предприемане на действие. Във втория случай превантивните мерки и информацията за работниците се адаптират.

2. Граничните стойности на експозиция и стойностите за предприемане на действие — както за електрическите, така и за магнитните полета в честотния обхват от 100 kHz до 300 GHz — са определени в приложение III.

При нива на експозиция, които надвишават стойността за предприемане на действие, подходящи проверки трябва да докажат, че експозицията не надхвърля съответната гранична стойност на експозиция по отношение на последиците за здравето.

3. За оценката, измерването и/или изчисляването на нивата на експозиция на работниците на електромагнитни полета, за които има вероятност да са доста под стойността за предприемане на действие, могат да се използват прости методи. В другите случаи, когато има вероятност нивото на експозиция да е близо до стойността за предприемане на действие или над нея, държавите-членки предоставят препоръки, основаващи се на хармонизираните европейски стандарти, установени от Европейския комитет за електротехническа стандартизация (CENELEC) или на други научнообосновани стандарти или препоръки.

4. Чрез дерогация параграфи 1 и 2 не се прилагат по отношение на медицински приложения, при които се използва въздействието на магнитния резонанс, както и за следните свързани с тях дейности: цялостно системно изпитване преди освобождаване за транспортиране, монтиране, почистване, поддръжка, научноизследователска и развойна дейност. За тези конкретни случаи е необходимо да бъдат въведени специфични мерки за защита. За целта Комисията се консултира със съществуващите работни групи и действа в съответствие с мерките, посочени в приложение IV.

5. Чрез дерогация параграфи 1 и 2 не се прилагат по отношение на военните сили в държавите-членки, в които вече е въведена и се прилага равностойна и по-специфична програма за защита, като стандарта на НАТО STANAG 2345. Държавите-членки информират Комисията за съществуването и ефективното прилагане на такива системи за защита, когато нотифицират за транспонирането на разпоредбите на настоящата директива в националното законодателство в съответствие с член 14.

6. Без да се засягат разпоредбите на параграфи 4 и 5, работниците не могат да бъдат изложени над граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето. За специфични ситуации, при които тези стойности могат временно да бъдат надхвърлени, държавите-членки могат да въведат система, която да разрешава работа при контролирани условия и въз основа на изчерпателна оценка на рисковете, позволяваща да се определят действителните нива на експозиция и тяхната вероятност и да се направи сравнение с граничните стойности на експозиция, определени в приложения II и III. За подобни специфични ситуации се докладва на Комисията в доклада, посочен в член 17а на Директива 89/391/ЕИО.

ГЛАВА II

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Член 4

Определяне на експозицията и оценка на рисковете

1. В изпълнение на задълженията, определени в член 6, параграф 3 и член 9, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО, работодателят оценява и ако е необходимо, измерва и/или изчислява нивата на електромагнитните полета, на които са изложени работниците. Оценката, измерването и изчисляването могат да се извършват с помощта на насоките, предоставени в приложения II и III. За специфичните случаи, които не са описани в посочените приложения, работодателят може да използва хармонизираните европейски стандарти, установени от CENELEC за съответните оценявания, измервания и изчисления. Работодаателят има също така право да използва други научнообосновани стандарти или препоръки, ако това се изисква от съответната

държава-членка. При необходимост работодателят се съобразява също така с нивата на емисия и с други свързани с безопасността данни, предоставени от производителите на оборудването съгласно съответното законодателство на Съюза.

2. Въз основа на оценката на нивата на електромагнитните полета, направена в съответствие с параграф 1, в случай че някоя от стойностите за предприемане на действие, посочени в приложения II и III, бъде надхвърлена, работодателят оценява още веднъж и ако е необходимо, изчислява дали са надхвърлени граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето.

3. Оценката, измерването и/или изчисляванията, посочени в параграфи 1 и 2, не трябва да бъдат извършвани непременно в работни места, достъпни за външни лица, при условие че вече е била направена оценка в съответствие с разпоредбите на Препоръка 1999/519/ЕО на Съвета от 12 юли 1999 г. относно ограничаването на експозицията на населението на електромагнитни полета (от 0 Hz до 300 GHz)⁹ и че посочените в нея ограничения са спазени по отношение на работниците, а рисковете за безопасността — изключени. Посочените условия са спазени, когато оборудването, предназначено за населението и отговарящо на изискванията на законодателството на ЕС в областта на продуктите, и по-специално Директиви 1999/5/ЕО и 2006/95/ЕО, се използва по предназначение.

4. Оценката, измерването и/или изчисленията, посочени в параграфи 1 и 2, се планират и извършват от компетентните служби или лица през подходящи интервали от време, като се вземат предвид препоръките, съдържащи се в приложения II и III, и се обърне особено внимание на разпоредбите на членове 7 и 11 от Директива 89/391/ЕИО относно необходимите компетентни служби или лица и консултациите и участието на работниците. Данните, получени от оценката, измерването и/или изчисляването на нивото на експозиция се съхраняват във вид, който позволява с тях да бъдат правени справки на по-късен етап.

5. В съответствие с член 6, параграф 3 от Директива 89/391/ЕИО, когато пристъпва към оценяване на рисковете, работодателят обръща особено внимание на следните елементи:

- а) честотния спектър, нивото, продължителността и вида на експозицията;
- б) граничните стойности на експозиция и стойностите за предприемане на действие, посочени в член 3 и в приложения II и III към настоящата директива;
- в) всички последици за здравето и безопасността на изложените на особен риск работници, като например работниците, съобщили на работодателя, че носят активно имплантируемо медицинско изделие, и жените, съобщили, че са бременни;
- г) всяка непряка последица, като:
 - і) смущаване на медицинско електронно оборудване и изделия (включително сърдечните пейсмейкъри и другите имплантирани изделия, посочени в буква в)),

⁹ ОВ L 199, 30.7.1999 г., стр. 59.

- ii) опасността от попадане на феромагнитни предмети в статични магнитни полета с магнитна индукция, по-голяма от 30 mT,
 - iii) задействането на електрически взриватели (детонатори),
 - iv) пожарите и експлозиите, възникнали от запалването на запалими материали от искри, причинени от индуцирани полета, от допирни електрически токове или от искрови разряди,
- д) съществуването на заместващо работно оборудване, проектирано с цел намаляване нивото на експозиция на електромагнитни полета;
- е) подходяща информация, получена от здравното наблюдение, включително публикувана информация;
- ж) многобройни източници на експозиция;
- з) едновременната експозиция на полета с много честоти.

6. Работодателят разполага с оценката на рисковете в съответствие с член 9, параграф 1, буква а) от Директива 89/391/ЕИО и определя мерките, които трябва да бъдат взети в съответствие с членове 5 и 6 от настоящата директива. Оценката на рисковете се записва на подходящ носител в съответствие с националното законодателство и практики. Тя може да включва обосновка от работодателя, че естеството и обемът на рисковете, свързани с електромагнитните полета, правят ненужна допълнителната по-пълна оценка на рисковете. Оценката на рисковете се актуализира редовно, по-специално когато са настъпили съществени изменения, които биха могли да я направят неактуална, или когато резултатите от здравното наблюдение покажат, че това е необходимо.

Член 5

Разпоредби, които имат за цел да се избягват или намаляват рисковете

1. Като се отчитат техническият прогрес и съществуването на мерки за контрол на генерирането на електромагнитни полета при източника, експозицията на електромагнитни полета се премахва или свежда до минимум.

Намаляването на рисковете, които възникват от експозицията на електромагнитни полета, се основава на общите принципи на превенция, определени в Директива 89/391/ЕИО.

2. Въз основа на оценката на рисковете, посочена в член 4, когато стойностите за предприемане на действие, посочени в член 3 и в приложения II и III, бъдат надхвърлени, освен ако оценката, извършена в съответствие с член 4, параграф 2, не покаже, че експозицията не надвишава граничните стойности и че е изключен всякакъв риск за безопасността, работодателят изготвя и прилага план за действие, който съдържа технически и/или организационни мерки, с цел експозицията да не надхвърли граничните стойности на експозиция, като се отчита по-специално следното:

а) други методи на работа, които водят до по-малка експозиция на електромагнитни полета;

- б) избор на оборудване, излъчващо по-малко електромагнитни полета, като се има предвид работата, която трябва да се свърши;
- в) технически мерки, целящи намаляване на излъчването на електромагнитни полета, включително, когато е необходимо, използването на механизми за заключване, за блиндиране или на сходни механизми за опазване на здравето;
- г) подходящи програми за поддържане на работното оборудване, работните места и работните постове;
- д) проектиране и разполагане на работните места и на работните постове;
- е) ограничаване на продължителността и на интензивността на експозицията;
- ж) наличие на подходящи лични предпазни средства.

3. Въз основа на оценката на рисковете, посочена в член 4, работните места, където работниците биха могли да бъдат изложени на електромагнитни полета, надвишаващи ориентировъчните стойности или стойностите за предприемане на действие, се обозначават с подходящ знак в съответствие с Директива 92/58/ЕИО на Съвета от 24 юни 1992 г. относно минималните изисквания за осигуряване на знаци за безопасност и/или здраве по време на работа (Девета специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО)¹⁰. При необходимост тези места се оградят, а достъпът до тях се ограничава. Когато достъпът до тези места е ограничен по подходящ начин поради други причини, не се изискват специфичните за електромагнитните полета знаци и ограничения на достъпа.

4. При всички положения работниците не могат да бъдат изложени над граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето, освен ако не са изпълнени условията, предвидени в член 3, параграф 6. Ако, въпреки взетите от работодателя мерки за спазване на настоящата директива, граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето бъдат надвишени, работодателят взема незабавно мерки, за да намали експозицията под посочените гранични стойности на експозиция. Работодателят определя причините за превишаването на граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето и променя съответно мерките за защита и превенция, за да се избегне повторно превишаване на тези стойности.

5. Съгласно член 15 от Директива 89/391/ЕИО работодателят привежда в съответствие мерките, предвидени в настоящия член и в приложения II и III, към изискванията на работниците, изложени на особен риск.

Член 6

Информирание и обучение на работниците

Без да се засягат разпоредбите на членове 10 и 12 от Директива 89/391/ЕИО, работодателят гарантира, че работниците, които са изложени на рискове, дължащи се на електромагнитни полета при работа, и/или техните представители ще получават

¹⁰ ОВ L 245, 26.8.1992 г., стр. 23.

необходимата информация и обучение във връзка с резултатите от оценката на рисковете, предвидена в член 4, параграф 1 от настоящата директива, по-специално относно:

- а) мерките, взети за прилагане на настоящата директива;
- б) стойностите и съдържанието, вложено в понятията гранични стойности на експозиция, ориентировъчни стойности и стойности за предприемане на действие, свързаните потенциални рискове и взетите превантивни мерки;
- в) резултатите от оценката, измерването и/или изчисляването на нивата на експозиция на електромагнитните полета, извършени в съответствие с член 4, параграфи 1 и 2 от настоящата директива;
- г) начина за установяване и съобщаване на вредните за здравето последици от експозиция;
- д) условията, при които работниците имат право на здравно наблюдение;
- е) безопасните работни практики, позволяващи да се сведат до минимум рисковете от експозиция.

Член 7

Консултации и участие на работниците

Консултациите и участието на работниците и/или техните представители се осъществяват в съответствие с член 11 от Директива 89/391/ЕИО.

ГЛАВА III

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Член 8

Здравно наблюдение

1. С цел предотвратяване и ранна диагностика на всяка вредна за здравето последица, дължаща се на експозиция на електромагнитни полета, се провежда подходящо здравно наблюдение на работниците в съответствие с член 14 от Директива 89/391/ЕИО.

При експозиция в честотния обхват до 100 kHz за всяка нежелана или неочаквана последица за здравето, за която е било сигнализирано от работник, се съобщава на лицето, което отговаря за медицинското наблюдение и което ще предприеме необходимите действия в съответствие с националното законодателство и практики.

При експозиция в честотния обхват от 100 kHz до 300 GHz и винаги, когато се установи експозиция над граничните стойности на експозиция, на засегнатия/те работник/ци се осигурява медицински преглед в съответствие с националното законодателство и практики. Ако бъде установено увреждане на здравето в резултат на такава експозиция,

се прави повторна оценка на рисковете от страна на работодателя в съответствие с член 4.

2. Работодателят взема необходимите мерки, за да осигури на лекаря и/или на медицинския орган, отговарящ за здравното наблюдение, достъп до резултатите от оценката на рисковете, посочена в член 4.

3. Резултатите от здравното наблюдение се съхраняват в подходяща форма, така че да може да се направи справка с тях на по-късен етап, като се вземат под внимание изискванията, свързани с поверителността. При поискване от страна на работниците те имат право на достъп до своите лични здравни досиета.

Член 9 **Санкции**

Държавите-членки предвиждат подходящи санкции, които се прилагат в случай на нарушаване на националното законодателство, прието в съответствие с настоящата директива. Тези санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 10 **Технически изменения на приложенията**

Комисията се оправомощава да приема делегирани актове в съответствие с член 11, за да внесе изменения от чисто техническо естество в приложенията с цел да:

а) взема предвид приемането на директиви в областта на техническата хармонизация и стандартизацията, свързани с проектирането, изграждането, производството или конструкцията на работното оборудване или работните места;

б) взема предвид техническия прогрес, промените в най-важните хармонизирани европейски стандарти или спецификации и новите научни открития относно електромагнитните полета;

в) внесе корекции в ориентировъчните стойности и в стойностите за предприемане на действие, при условие че съществуващите гранични стойности на експозиция продължават да се спазват, както и в свързаните с тях списъци на дейности, работни места и видове оборудване, посочени в приложения II и III.

Когато, в случай на чисто технически изменения на приложенията, посочени в първа алинея, сериозни съображения за спешност налагат това, процедурата, предвидена в член 12, се прилага за делегираните актове, приети в съответствие с настоящия член.

Член 11 **Упражняване на делегирането**

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при условията, предвидени в настоящия член.

2. Делегирането на правомощия, посочено в член 10, се дава за неопределен период от време, считано от [*датата на влизане в сила на настоящата директива*].

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 10, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява делегирането на правомощията, посочени във въпросното решение. То поражда действие в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз* или на посочена в него по-късна дата. То не засяга валидността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира за това едновременно Европейския парламент и Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 10, влиза в сила само ако Европейският парламент или Съветът не са повдигнали възражение в срок от 2 месеца, след като са получили нотификация за него, или ако преди изтичането на този срок Европейският парламент и Съветът са уведомили Комисията, че няма да повдигат възражения. Този период се удължава с 2 месеца по искане на Европейския парламент или на Съвета.

Член 12

Процедура по спешност

1. Делегираните актове, приети съгласно настоящия член, влизат в сила незабавно и се прилагат, докато не бъде представено възражение в съответствие с параграф 2. В нотификацията на делегиран акт до Европейския парламент и до Съвета се посочват причините за използването на процедурата по спешност.

2. Европейският парламент или Съветът могат да представят възражения срещу делегиран акт в съответствие с процедурата, посочена в член 11, параграф 5. В такъв случай Комисията незабавно отменя акта, след като бъде нотифицирана от Европейския парламент или от Съвета за решението за представяне на възражения.

ГЛАВА IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 13

Практическо ръководство

За да се улесни прилагането на настоящата директива, по-специално извършването на оценка на рисковете, Комисията изготвя практически ръководства във връзка с разпоредбите на членове 4 и 5 и приложения II—IV. Тя работи в тясно сътрудничество с Консултативния комитет за безопасност и здраве на работното място.

Член 14

Преразглеждане и доклади

Докладът, който трябва да се изготви в съответствие с член 17а от Директива 89/391/ЕИО, отчита най-вече ефективността от разпоредбите на директивата с оглед

намаляване на експозицията на електромагнитни полета и процента на работните места, за които се е наложило коригиращо действие.

Член 14

Транспониране

1. Държавите-членки привеждат в сила законите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до [30 април 2014 г.]. Те незабавно съобщават на Комисията текста на разпоредбите и прилагат таблица на съответствието между разпоредбите и настоящата директива.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 15

Отмяна

Директива 2004/40/ЕО се отменя.

Член 16

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила в деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 17

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I
ФИЗИЧЕСКИ ВЕЛИЧИНИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЕКСПОЗИЦИЯТА НА
ЕЛЕКТРОМАГНИТНИ ПОЛЕТА

Използват се следните физически величини, за да се опише експозицията на електромагнитни полета:

Допирен електрически ток (I_C) между лице и предмет се измерва в амperi (A). Устойчив допирен електрически ток възниква, когато дадено лице се допира до проводящ предмет в електрическо поле. При влизането в такъв допир може да възникне искров разряд с придружаващи го токове от преходния процес;

Интензитетът на електрическото поле е векторна величина (E), която отговаря на силата, упражнявана върху една заредена частица, независимо от нейното движение в пространството. Той се измерва във волтове на метър (V/m);

Интензитетът на магнитното поле е векторна величина (H), която наред с магнитната индукция определя магнитното поле във всяка точка на пространството. Той се измерва в амperi на метър (A/m);

Магнитната индукция (плътност на магнитния поток) е векторна величина (B), определена като сила, упражнена върху движещите се заряди, измерена в тесла (T). В свободното пространство и в биологични материи магнитната индукция и интензитетът на магнитното поле могат да бъдат използвани по един и същи начин, като се използва равенството $1 \text{ A/m} = 4\pi \cdot 10^{-7} \text{ T}$;

Плътността на мощността (S) е подходяща величина, използвана за много високи честоти, когато дълбочината на проникване в тялото е слаба. Става въпрос за величина, получена при разделянето на мощността на падащите лъчи, перпендикулярни на дадена повърхност, на площта на тази повърхност, измервана във ватове на квадратен метър (W/m^2);

Специфичното поглъщане (СП) на енергия е енергията, погълната от единица маса биологични тъкани, тя се измерва в джаули на килограм (J/kg). В настоящата директива то се използва за установяването на ограничения за нетоплинното въздействие на импулсни микровълнови лъчения;

Специфична погълтана мощност (СПМ), усреднена за цялото тяло или за някоя част на тялото, е скоростта, с която енергията се поглъща от единица маса от тъканта на тялото и се измерва във ватове на килограм (W/kg). СПМ за цялото тяло е широко приета величина за установяване на съотношението между вредните топлинни въздействия и експозицията на радиочестотите. Освен средната СПМ за цялото тяло, стойностите на локалната СПМ са необходими, за да се оцени и ограничи прекомерното отделяне на енергия в малките части на тялото в резултат на специфични условия на експозиция. Като примери за такива условия може да се посочи лице, свързано със земята, изложено на радиочестота в долния мегахерцов обхват и лица, изложени в близката зона на излъчване на антена.

От тези величини магнитната индукция, допирният електрически ток, интензитетът на електрическото и магнитното поле и плътността на мощността могат да бъдат пряко измерени.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ЕКСПОЗИЦИЯ НА ЕЛЕКТРОМАГНИТНИ ПОЛЕТА В ЧЕСТОТНИЯ ОБХВАТ ОТ 0 HZ ДО 100 KHZ

A. СИСТЕМА ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА ЕКСПОЗИЦИЯТА

Основните принципи, залегнали в основата на системата за защита, приета за честотния диапазон до 100 kHz (100 хиляди цикъла в секунда), са следните:

- съобразяване с най-новите международни препоръки, публикувани от международно признатите специализирани организации;
- въвеждане на подходящи и „ограничени до необходимото“ опростявания, за да се улесни разбирането и конкретното прилагане на системата за защита;
- въвеждане на практика на система за зонирание, при която всяка дейност може да бъде категоризирана, при което отнасянето на дадена дейност към определена зона се отразява директно върху обхвата на оценката на рисковете, която трябва да бъде извършена от работодателя, както и върху препоръчаните превантивни мерки;
- ограничаване на броя на случаите, при които трябва да бъде гарантирано спазването на действителните гранични стойности на експозиция, защото измереното ниво на експозиция е по-високо, отколкото най-горната граница на най-високата допустима зона (ниво на стойностите за предприемане на действие).

Б. НИВА НА ЕКСПОЗИЦИЯ И ГРАНИЧНИ СТОЙНОСТИ НА ЕКСПОЗИЦИЯ

В съответствие с най-новите препоръки беше направен следният избор:

- стойностите за предприемане на действие и ориентировъчните стойности съответстват на изчислените стойности на полето или на стойностите на полето, измерени на работното място в отсъствието на работника.
- граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето и граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за безопасността се измерват като електрически полета, генерирани в нервната тъкан *в тялото* (във V/m).
- за работник, изложен на особен риск, така, както е определен в член 4, параграф 5, буква в), трябва да бъде направена индивидуална оценка в съответствие с приложение II, раздел Д.

Бележка 1: за всяка ситуация, при която измерената стойност надвишава стойността за предприемане на действие, трябва да бъде извършена внимателна проверка в съответствие с член 4, параграф 2.

Бележка 2: за всяка ситуация, при която формата на сигнала се различава дотолкова от синусоида, че това се отразява върху резултата, върховите стойности следва да се използват, както следва. За граничните стойности на експозиция върховите стойности следва да бъдат сравнени с върховите стойности на индуцираните електрически полета, получени чрез умножение на стойностите в таблица 2.1 по 1,41. За нивата на магнитното и електрическото

поле извън тялото върховите стойности на тяхната скорост на изменение във времето следва да бъде сравнена със стойностите в таблица 2.2 или 2.3, умножени по $8,9f$ (което се равнява на $\sqrt{2}$ $2\pi f$).

За сложни импулсни сигнали трябва да се направи внимателна проверка в съответствие с член 3, параграф 3.

Таблица 2.1 Гранични стойности на експозиция (изразени като ефективни стойности)

Честота (Hz)	Гранична стойност на експозиция (V/m)	
	По отношение на последиците за безопасността	По отношение на последиците за здравето
1 - 10	$0,5/f$	0,8
10 - 25	0,05	0,8
25 - 400	$0,002 f$	0,8
400 - 3000	0,8	0,8
3000 - 100000	$2,7 \times 10^{-4} f$	$2,7 \times 10^{-4} f$

f е честотата, изразена в херци (Hz).

Граничната стойност на експозиция по отношение на последиците за безопасността е получена от прага за последиците, установен по отношение на последиците върху централната нервна система на нивото на главата (ЦНС).

Граничната стойност на експозиция по отношение на последиците за здравето е получена от прага за последиците, установен по отношение на периферната нервна система (ПНС), като тя предпазва също така от стимулирането на нервните влакна в централната нервна система.

Граничните стойности на експозиция за статичните магнитни полета са посочени в таблица 2.3.

Таблица 2.2 Ориентировъчни стойности и стойности за предприемане на действие за експозиция на **електрическо поле** (ефективни стойности)

Честота (Hz)	Ориентировъчна стойност (V/m)	Стойност за предприемане на действие (V/m)
1 – 25	20×10^3	20×10^3
25 – 90	$500 \times 10^3/f$	20×10^3
90 – 3000	$500 \times 10^3/f$	$1800 \times 10^3/f$
3000 - 100000	170	600

Бележка 1: Стойността за предприемане на действие по отношение на електрическите полета за честотния обхват 1-90 Hz е ограничена на 20 kV/m, за да бъдат сведени до минимум рисковете от непреки последици, каквито са искровите разряди, които могат да възникнат, когато даден работник се допре до проводник с различен електрически потенциал. В случаите, в които рискът от искрови разряди е овладян посредством технически средства и обучение на работниците, експозиции над стойностите за предприемане на действие могат да бъдат допуснати, при условие че не се надвишават граничните стойности на експозиция в съответствие с член 4, параграф 2.

Таблица 2.3 Ориентировъчни стойности и стойности за предприемане на действие за експозиция на **магнитно поле** (ефективни стойности)

Честота (Hz)	Ориентировъчна стойност (μT)	Стойност за предприемане на действие (μT)
0	2×10^6	8×10^6
>0 – 1	$(2-1,8 f) \times 10^6$	$(5,67 - 5f) \times 10^6$
1 – 8	$2 \times 10^5/f^2$	$0,666 \times 10^6/f$
8 – 25	$25000/f$	$0,666 \times 10^6/f$
25 – 300	1000	$0,666 \times 10^6/f$
300 - 3000	$3 \times 10^5/f$	$0,666 \times 10^6/f$

3000 - 9000	100	222
9000 - 20000	100	$2 \times 10^6 / f$
20000 – 100000	$2 \times 10^6 / f$	$2 \times 10^6 / f$

Бележка 1: Посочените в таблицата стойности за 0 Hz са гранични стойности на експозиция. За стойности над 8 T се прилага член 3, параграф 6.

Бележка 2: Стойността за предприемане на действие над 9 kHz и ориентировъчната стойност над 20 kHz са получени от граничните стойности на експозиция за средната СПМ за цялото тяло, така както са определени в приложение III.

В допълнение към стойностите, посочени в таблици 2.1 и 2.2, устойчивият допирен електрически ток, резултат от допиране на работник до проводящи предмети, се ограничава, както следва:

От 0 Hz до 2,5 kHz: 1,0 mA;

От 2,5 kHz до 100 kHz: $0,4 \cdot 10^{-3} f$ mA (честота, f в Hz).

В. ВИДОВЕ РАБОТНО ОБОРУДВАНЕ ИЛИ КАТЕГОРИИ ДЕЙНОСТИ

1) За следните видове работно оборудване или дейности се смята, че при нормални условия излагат работника под *ориентировъчната стойност*.

- Дейности, при които се използва оборудване, отговарящо на изискванията на Директиви 1999/5/ЕО и 2006/95/ЕО, когато се използва по предназначение и най-вече:
 - домакински и подобни електрически уреди (в това число мобилни съоръжения, съдържащи нагревателни елементи; зарядни устройства за батерии; нагреватели; прахосмукачки и водосмукачки; готварски печки, фурни и готварски елементи за промишлена и търговска употреба; нагревателни елементи за водни легла; микровълнови фурни за промишлена и търговска употреба);
 - офиси (в това число компютърно оборудване, кабелни мрежи, радиокомуникационно оборудване; с изключение на устройства за изтриване на запис от магнитна лента);
 - експлоатация на електрически съоръжения:
 - мрежа с ниско напрежение < 1000 V,
 - елементи с ниско напрежение с мощност, по-малка от 200 kVA,
 - работни места, отдалечени на разстояние, най-малко 60 cm от елементи с ниско напрежение с мощност, непревишаваща 1000 kVA,

- електрически трансформатори, включени към мрежи с ниско напрежение (<1000 V линейно напрежение) с мощност до 200 kVA,
- работни места, отдалечени на разстояние най-малко 60 cm от силови трансформатори, включени към мрежи с ниско напрежение (<1000 V линейно напрежение) с мощност, непревишаваща 1000 kVA;
- електродвигатели и електрически помпи, които отговарят на следните критерии:
 - мощност под 200 kVA,
 - работно място на разстояние най-малко 60 cm и мощност, непревишаваща 1000 kVA;
- откриване на предмети и лица:
 - радиочестотната идентификация (RFID) между 1 Hz и 100 kHz;
- устройства за изтриване на запис от магнитна лента (при условие, че са налице инструкции от производителя и че те се спазват);
- индукционно нагряване:
 - автоматизирани системи (при условие че са налице инструкции от производителя и че те се спазват);
- откриване на предмети и лица:
 - система за електронно наблюдение на артикули (EAS) 0,01—20 kHz (магнитно поле),
 - система за електронно наблюдение на артикули (EAS) 20—100 kHz (чрез резонанс и индукция),
 - металотърсачи;
- индукционни котлони в хотелиерството и ресторантьорството (приготвяне на хранителни продукти);
- ръчни електрически инструменти, задвижвани с електродвигател;
- преносими електрически инструменти, задвижвани с електродвигател (в това число градинска техника с електрическо захранване);
- инструменти за изпитване (с изключение на магнитно изпитване без разрушаване);
- монтиране и поддръжка:
 - електрически ръчни инструменти (с изключение на заваръчно оборудване);

- производство и разпределение на електроенергия:
 - шини/тоководещи шини в подстанциите,
 - надземни кабели за високо напрежение,
 - електрически подстанции,
 - комутационна апаратура;
- заваръчни работи:
 - автоматизирани системи (при условие че са налице инструкции от производителя и че те се спазват),
 - електродъгово заваряване — кабел (при условие че са налице инструкции от производителя и че те се спазват);
- медицински приложения:
 - повърхностна хипертермия (при условие че са налице инструкции от производителя и че те се спазват),
 - овладяване на болката, стимулиране на костния растеж и др.,
 - кувьози, лампи за фототерапия, безжични комуникационни системи и др.,
 - дълбока хипертермия (при условие че са налице инструкции от производителя и че те се спазват),
 - електрохирургия (при условие че са налице инструкции от производителя и че те се спазват);
- системи за транспорт и теглене:
 - релсов транспорт, захранван с постоянен ток,
 - автомобили, кораби, самолети,
 - (големи) електродвигатели;
- системи за транспорт и теглене на буксир:
 - релсов транспорт, захранван с променлив ток (50 Hz);
- производство и разпределение на електроенергията;
- електрохимични процеси (с изключение на някои специфични места).

2) Следните дейности могат да доведат до експозиция на работника над *ориентировъчната стойност*, но се смята, че при нормални условия експозицията е под *стойността за предприемане на действие*.

- машини за заваряване на пластмаси,
- индукционно нагряване,
- машини за залепване на дървесина,
- електроцентрали,
- бобини с въздушно охлаждане в кондензаторни батерии,
- системи за електрозахранване (шини),
- помещение за електролиза (части от него),
- пещи с големи размери,
- електродъгово заваряване — кабел,
- използване на „отворен магнетрон“,
- магнитен контрол без разрушаване.

3) Следните дейности могат да надхвърлят стойността за предприемане на действие и изискват специална оценка, за да се гарантира, че не са надвишени граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето:

- откриване и отстраняване на дефекти по време на монтирането и поддръжката,
- близост на изправители при електрохимичните процеси,
- неавтоматизирано индукционно нагряване (малки пещи за топене),
- полуавтоматизирано точково и индукционно заваряване,
- изследователски дейности.

Г. ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ и други условия

1) По отношение на лицата, изложени на особен риск по смисъла на член 4, параграф 5, буква в), трябва да бъде извършена индивидуална оценка в съответствие с раздел Д.

2) Зона на експозиции под ориентировъчната стойност:

- подходящо обозначение.

3) Зона на експозиции над ориентировъчната стойност, но под стойността за предприемане на действие:

- подходящо обозначение,
- мерки за обозначаване на границите (като означения по пода, ограждения), за да се ограничи или да се контролира достъпът при необходимост,
- информация и специално обучение на засегнатите работници,
- проверка на спазването на граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за безопасността или алтернативни процедури, за да се гарантира, че вредните за безопасността последици са под контрол.

4) Експозиции над стойността за предприемане на действие:

- подходящо обозначение,
- мерки за обозначаване на границите (като означения по пода, ограждения), за да се ограничи или да се контролира достъпът при необходимост
- проверка на спазването на граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето,
- процедура за контролиране на искровите разряди посредством технически средства и обучение на работниците. (Прилага се само когато експозициите на електрическо поле стават в засегнатата зона.)
- подходящи мерки за обозначаване на границите и за ограничаване на достъпа,
- информация и специално обучение на засегнатите работници.

Д. ЛИЦА, ИЗЛОЖЕНИ НА ОСОБЕН РИСК

За лица, изложени на особен риск, се смятат работниците, съобщили, че носят активно имплантируемо медицинско изделие, и жените, съобщили, че са бременни, както е посочено в член 4, параграф 5, буква в).

Когато работник съобщи на работодателя си, че носи активно имплантируемо медицинско изделие, работодателят е длъжен да извърши оценка, за да определи какво евентуално ограничение е необходимо да се направи на работното място, за да се избегне смущаване на имплантираното устройство. Съвети за извършването на такава оценка са предоставени от CENELEC (вж. стандарт EN 50527 и съответните части). Може да се отбележи, че принципът, залегнал в основата на предоставените от CENELEC насоки е, че смущения няма да има, когато полетата са под референтните стойности, посочени в Препоръка 1999/519/ЕО на Съвета относно ограничаването на експозицията на населението на електромагнитни полета (от 0 Hz до 300 GHz)¹¹.

¹¹ ОВ L 199, 30.7.1999 г., стр. 59.

Когато работничка съобщи на работодателя си, че е бременна, се прилагат изискванията на Директива 92/85/ЕИО на Съвета за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки¹². Работодателят е длъжен да позволи на работничката да избягва да влиза в зони, в които експозициите надвишават границите на експозиция, предвидени за населението в Препоръка 1999/519/ЕО на Съвета, или в последващите ѝ изменения.

¹² ОВ L 348, 28.11.1992 г., стр. 1.

ПРИЛОЖЕНИЕ III
ЕКСПОЗИЦИЯ НА ЕЛЕКТРОМАГНИТНИ ПОЛЕТА В ЧЕСТОТНИЯ ОБХВАТ ОТ 100
KHZ ДО 300 GHz

A. СИСТЕМА ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА ЕКСПОЗИЦИЯТА

В зависимост от честотата на полето или на лъченията, на които е изложен работникът, се използват следните физически величини за определяне на граничните стойности на експозиция за електромагнитните полета:

- между 100 kHz и 10 MHz са предвидени гранични стойности на експозиция както за СПМ, за да се предотврати топлинен удар, така и за индуцираните електрически полета, за да се предотврати въздействието върху функциите на централната и на периферната нервна система;
- между 10 MHz и 10 GHz са предвидени гранични стойности на експозиция за СПМ, за да се предотврати общ топлинен удар на тялото и прекомерно локално загряване на тъканите;
- между 10 GHz и 300 GHz е предвидена гранична стойност на експозиция за плътността на мощността, за да се избегне прекомерно загряване на тъканите на повърхността на тялото или в близост до повърхността на тялото;
- в честотния обхват, за който се отнася настоящото приложение, а именно от 100 kHz до 300 GHz, само граничните стойности на експозиция по отношение на последиците за здравето трябва да бъдат взети предвид.

Б. НИВА НА ЕКСПОЗИЦИЯ И ГРАНИЧНИ СТОЙНОСТИ НА ЕКСПОЗИЦИЯ

Таблица 3.1 Стойности за предприемане на действие и гранични стойности на експозиция за експозиция на високочестотно **електрическо поле** (ефективни стойности)

Честота (Hz)	Стойност за предприемане на действие (V/m)	Гранична стойност на експозиция за индуцирано електрическо поле (V/m)	Гранична стойност на експозиция за цялото тяло: средна СПМ (в W/kg) ‡	Гранична стойност на експозиция за главата и трупата: локална СПМ (в W/kg) ‡	Гранична стойност на експозиция за крайниците: локална СПМ (в W/kg) ‡	Гранична стойност на експозиция: плътност на мощността S (в

						W/m ²)
10 ⁵ – 10 ⁶ (*)	600	2,7 x 10 ⁻⁴ f*	0,4	10	20	-
10 ⁶ – 10 ⁷ (*)	600 10 ⁶ /f	2,7 x 10 ⁻⁴ f*	0,4	10	20	-
10 ⁷ – 4 10 ⁸	60	-	0,4	10	20	-
4 10 ⁸ - 2 10 ⁹	3 x 10 ⁻³ x f ^{0.5}	-	0,4	10	20	-
2 10 ⁹ - 10 ¹⁰	137	-	0,4	10	20	-
10 ¹⁰ - 3 10 ¹¹	137	-	-	-	-	50

(*) f е честотата, изразена в херци (Hz)

(‡) Вж. приложение III, раздел E

Таблица 3.2 Стойности за предприемане на действие и гранични стойности на експозиция за експозиция на високочестотно **магнитно поле** (ефективни стойности)

Честота (Hz)	Стойност за предприемане на действие (μT)	Гранична стойност на експозиция за индуцираното електрическо поле (V/m)	Гранична стойност на експозиция за цялото тяло: средна СПМ (в W/kg) ‡	Гранична стойност на експозиция за главата и трупа: локална СПМ (в W/kg) ‡	Гранична стойност на експозиция за крайниците: локална СПМ (в W/kg) ‡	Гранична стойност на експозиция: плътност на мощността S (в W/m ²)
10 ⁵ – 10 ⁷	2 10 ⁶ /f	2.7 x 10 ⁻⁴ f	0,4	10	20	-
10 ⁷ - 4 10 ⁸	0,2	-	0,4	10	20	-
4 10 ⁸ - 2 10 ⁹	10 ⁻⁵ x f ^{0.5}	-	0,4	10	20	-
2 10 ⁹ - 10 ¹⁰	0,45	-	0,4	10	20	-

$10^{10} - 3 \cdot 10^{11}$	0,45	-	-	-	-	50
-----------------------------	------	---	---	---	---	----

(⌘) Вж. приложение III раздел E

В допълнение към стойностите, посочени в таблици 3.1 и 3.2, допирният електрически ток, резултат от допиране на работник до проводящи предмети, се ограничава на:

От 100 kHz до 10 MHz: 40 mA.

В. ВИДОВЕ РАБОТНО ОБОРУДВАНЕ ИЛИ КАТЕГОРИИ ДЕЙНОСТИ

1) За следните дейности се смята, че при нормални условия излагат работника под *стойността за предприемане на действие*.

- Работни места, в които се използва по предназначение само оборудване, отговарящо на изискванията на Директиви 1999/5/ЕО и 2006/95/ЕО, и по-специално:
 - предаватели (малки по размер, при базови станции за GSM , < 1 W),
 - телефони и носими радиостанции,
 - радарни системи (за контрол на скоростта, метеорологични радари),
 - радиочестотната идентификация (RFID) над 100 kHz,
 - сушене с микровълни
 - TETRA предаватели, разположени на стълбове,
 - TETRA предаватели, монтирани на превозни средства, с максимална мощност 10 W,
 - устройства за изтриване на запис от магнитна лента,
 - базови станции за мобилни телефони (GSM, UMTS);

2) За следните дейности се смята, че при нормални условия излагат работника над *стойността за предприемане на действие*.

- оборудване, което е в процес на монтиране или поддръжка (откриване и отстраняване на дефекти),
- неавтоматизирано индукционно нагряване, което работи в този честотен обхват,
- радиочестотно и микровълново осветление,
- магнитен контрол без разрушаване,
- дейности в границите на забранената за достъп на населението зона около:

- големи радиотелевизионни предаватели,
- радарни системи (навигационни),
- други уреди, генериращи електромагнитни полета

Г. ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ

1) По отношение на лицата, изложени на особен риск, посочени в член 4, параграф 5, буква в), трябва да бъде извършена индивидуална оценка в съответствие с приложение III, раздел Д.

2) Зона на експозиция под *стойността за предприемане на действие*:

- подходящо обозначение,
- информиране на работниците;

3) експозиции над стойността за предприемане на действие:

- проверка на спазването на граничните стойности на експозиция,
- подходящи мерки за обозначаване на границите и за ограничаване на достъпа,
- информация и специално обучение на засегнатите работници.

Д. ЛИЦА, ИЗЛОЖЕНИ НА ОСОБЕН РИСК

За лица, изложени на особен риск, се смятат работниците, съобщили, че носят активно имплантируемо медицинско изделие, и жените, съобщили, че са бременни, както е посочено в член 4, параграф 5, буква в).

Когато даден работник съобщи на работодателя си, че носи активно имплантируемо медицинско изделие, работодателят е длъжен да извърши оценка, за да определи какво евентуално ограничение е необходимо да се направи на работното място, за да се избегне смущение на имплантираното устройство. Съвети за извършването на такава оценка са предоставени от CENELEC (вж. стандарт EN 50527 и съответните части). Може да се отбележи, че принципът, залегнал в основата на предоставените от CENELEC насоки е, че смущения няма да има, когато полетата са под референтните стойности, посочени в Препоръка 1999/519/ЕО.

Когато работничка съобщи на работодателя си, че е бременна, се прилагат изискванията на Директива 92/85/ЕИО. Работодателят е длъжен да позволи на работничката да избягва да влиза в зони, в които експозициите надвишават границите на експозиция, предвидени за населението в Препоръка 1999/519/ЕО, или в последващите ѝ изменения

Е. ИЗМЕРВАНИЯ

Основната честота или честоти, на които може да бъде изложен работникът, трябва да бъдат определени. Данните, предоставени от производителя или от монтажника, трябва да се използват винаги, когато се разполага с такива. Необходимо е също така да се оцени дали полетата са синусоидални или импулсни. Освен това:

- всички стойности на СПМ трябва да бъдат усреднени за интервал от шест минути;
- масата, която се взема предвид, за да се изчисли средната локална СПМ, е 10 g съседна тъкан. Така получената максимална СПМ би трябвало да бъде стойността, използвана за оценяване на експозицията. Тези 10 g тъкан трябва да бъдат маса от съседна тъкан с почти хомогенни електрически свойства. Като се уточни, че трябва да се вземе предвид маса от съседна тъкан, се признава, че това понятие може да се използва в изчислителната дозиметрия, но може да създаде затруднения за преките физически измервания. Може да се използва обикновена геометрия като кубична тъканна маса, при условие че изчислените дозиметрични величини имат по-ниски стойности, отколкото тези, посочени в насоките;
- за експозиции на импулсни полета в честотния обхват между 0,3 и 10 GHz и за локализирана експозиция на главата, за да се ограничат и избегнат слуховите въздействия, предизвикани от термоеластичното разширение, се препоръчва една допълнителна гранична стойност на експозиция. В такъв случай ПМ не би трябвало да надвишава средно 10 mJ/kg за 10 g тъкан;
- средните плътности на мощността трябва да се изчисляват за изложена зона от 20 cm² и през интервали от време от $68/f^{1.05}$ минути (където f е в GHz), за да се компенсира прогресивното намаляване на дълбочината на проникване, успоредно с постепенното нарастване на честотата. Средната стойност на максималната пространствена плътност на мощността, изчислена за 1 cm², не би трябвало да надвишава повече от 20 пъти 50 W/m²;
- по отношение на импулсните или преходните електромагнитни полета, или по-общо що се отнася до едновременната експозиция на полета с много честоти, трябва да бъдат прилагани подходящи методи за оценяване, за измерване и/или изчисляване, даващи възможност да се анализират характеристиките на формите на вълните и естеството на биологичните взаимодействия, като се държи сметка за хармонизираните европейски стандарти, установени от CENELEC.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV
**СПЕЦИФИЧНИ МЕРКИ ЗА ДЕЙНОСТИ, ПОПАДАЩИ В ОБХВАТА НА ЧЛЕН 3,
ПАРАГРАФ 4**

В съответствие с член 3, параграф 4 и за да се гарантира хармонизирана и подходяща защита на работниците, като същевременно се вземат предвид съществуващите предпазни и защитни мерки, ще бъдат прилагани следните принципи и изпълнявани следните задачи.

1. Цели

а) Първата цел е да бъде разработена, съвместно със засегнатите страни, последователна и практически приложима методика за защита на работниците, изложени на електромагнитни полета по време на дейности, попадащи в обхвата на член 3, параграф 4.

б) Втората цел е в така разработената методика и в свързаните с нея инструменти да бъдат включени следните аспекти:

- мерки за предоставянето на ефективна информация и механизми за активна консултация,
- ефективни мерки за обучение, дори за външни лица, имащи достъп до зоната за магнитен резонанс (зала за монтиране на апаратурата за магнитен резонанс, помещение за контрол, както и всяко друго съседно помещение),
- документирани процедури за работа (както и механизъм за преразглеждане),
- стриктни правила за регулиране на достъпа до залите за магнитен резонанс,
- контрол на качеството на прилагането.

в) Третата цел е всички представителни организации да участват в разпространяването на информация до техните членове, за да може да се гарантира ефективно прилагане на добрите практики по хармонизиран начин във всички места, където е монтирана апаратура за магнитен резонанс в Съюза.

2. Задачи

Задачите ще включват:

- събиране на добри практики, които вече са въведени в държавите-членки или при специфични съоръжения;
- разглеждане на съществуващите ръководства и процедури за работа;
- определяне и описание на рисковете (електромагнитни полета, шум, летящи предмети, криогенни течности);
- идентифициране на сценариите на максимална експозиция;
- определяне на типични работни ситуации;

- определяне на подходящи правила за поведение за всяка една типична работна ситуация;
- определяне на стандартна програма за обучение и на нейното съдържание;
- определяне на други възможни средства за постигането на целите;
- изготвяне на препоръки във връзка с изграждането на бъдещи лечебни заведения (проектиране на отделението, регулиране на достъпа до залата за магнитен резонанс, проектиране на залите и т.н.)

3. Продължителност и доклади

а) Работата ще започне непосредствено след приемането на настоящата директива и ще приключи не по-късно от датата, посочена в член 14, параграф 1;

б) Комисията ще изготви доклад, в който ще се разгледат постигнатите резултати. Докладът ще бъде предоставена на Съвета и на Европейския парламент не по-късно от 9 месеца след датата, посочена в член 14, параграф 1.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТСТИЕТО

Директива 2004/40/ЕО	Настоящата директива
Член 1, параграф 1	Член 1, параграф 1
Член 1, параграф 2	Член 1, параграф 2
Член 1, параграф 3	Член 1, параграф 3
Член 1, параграф 4	Член 1, параграф 4 (непроменен)
Член 1, параграф 5	Член 1, параграф 5 (непроменен)
Член 2, буква а)	Член 2, буква а)
-	Член 2, буква б)
-	Член 2, буква в)
-	Член 2, буква г)
Член 2, буква б)	Член 2, буква д)
Член 2, буква в)	Член 2, буква е)
Член 3, параграф 1	Член 3, параграф 1
Член 3, параграф 2	Член 3, параграф 2
Член 3, параграф 3	Член 3, параграф 3
-	Член 3, параграф 4
-	Член 3, параграф 5
-	Член 3, параграф 6
Член 4, параграф 1	Член 4, параграф 1
Член 4, параграф 2	Член 4, параграф 2
Член 4, параграф 3	Член 4, параграф 3
Член 4, параграф 4	Член 4, параграф 4
Член 4, параграф 5, буква а)	Член 4, параграф 5, буква а)

Член 4, параграф 5, буква б)	Член 4, параграф 5, буква б)
Член 4, параграф 5, буква в)	Член 4, параграф 5, буква в)
Член 4, параграф 5, буква а), подточка i)	Член 4, параграф 5, буква а), подточка i)
Член 4, параграф 5, буква а), подточка ii)	Член 4, параграф 5, буква а), подточка ii)
Член 4, параграф 5, буква а), подточка iii)	Член 4, параграф 5, буква а), подточка iii) (непроменен)
Член 4, параграф 5, буква а), подточка iv)	Член 4, параграф 5, буква а), подточка iv) (непроменен)
Член 4, параграф 5, букви е)—з)	Член 4, параграф 5, букви е)—з) (непроменен)
Член 4, параграф 6	Член 4, параграф 6
Член 5, параграф 1	Член 5, параграф 1
Член 5, параграф 2, въвеждащ текст	Член 5, параграф 2, въвеждащ текст
Член 5, параграф 2, букви а)—ж)	Член 5, параграф 2, букви а)—ж) (непроменен)
Член 5, параграф 3	Член 5, параграф 3
Член 5, параграф 4	Член 5, параграф 4
Член 6, въвеждащ текст	Член 6, въвеждащ текст
Член 6, буква а)	Член 6, буква а) (непроменен)
Член 6, буква б)	Член 6, буква б)
Член 6, букви в)—е)	Член 6, букви в)—е) (непроменен)
Член 7	Член 7 (непроменен)
Член 8, параграф 1	Член 8, параграф 1
Член 8, параграф 2	Член 8, параграф 2 (непроменен)
Член 8, параграф 3	Член 8, параграф 3 (непроменен)
Член 9 (непроменен)	Член 9 (непроменен)
Член 10, параграф 1	Член 10, параграф 1

Член 10, параграф 2, въвеждащ текст	Член 10, параграф 2, въвеждащ текст
Член 10, параграф 2, буква а)	Член 10, параграф 2, буква а) (непроменен)
Член 10, параграф 2, буква б)	Член 10, параграф 2, буква б) (непроменен)
-	Член 10, параграф 2, буква в)
Член 10, параграф 2, последното изречение	Член 10, параграф 2, последното изречение
Член 11, параграф 1	-
Член 11, параграф 2	Член 11
Член 11, параграф 3	Член 12
Член 12 (отменен с Директива 2007/30/ЕО)	-
-	Член 13
Член 13, параграф 1	Член 14, параграф 1
Член 13, параграф 2	Член 14, параграф 2 (непроменен)
-	Член 15
Член 14	Член 16
Член 15	Член 17
Приложение	-
-	Приложение 1
-	Приложение 2
-	Приложение 3
-	Приложение 4
-	Приложение 5